

List intencyjny
w sprawie rozwoju technologii wychwytu, transportu, składowania i wykorzystania
dwutlenku węgla w Polsce
(zwany dalej „Listem”)

podpisany w Warszawie, w dniu 5 marca 2025 r. pomiędzy **Ministrem Klimatu i Środowiska**
a **podmiotami zainteresowanymi rozwojem technologii wychwytu, transportu, składowania**
i wykorzystania dwutlenku węgla w Polsce

zwanymi dalej łącznie „**Sygnatariuszami**”, a każdy z osobna „**Sygnatariuszem**”.

Wstęp

Mając na uwadze wzrost znaczenia roli technologii wychwytu dwutlenku węgla oraz jego transportu, składowania i wykorzystania dla osiągnięcia globalnych celów klimatycznych, biorąc pod uwagę wyzwania europejskiej polityki klimatycznej wyrażające się w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej, a także możliwość zwiększenia konkurencyjności polskich firm, Minister Klimatu i Środowiska, jako odpowiedzialny za dział administracji rządowej energia, klimat i środowisko, wspólnie z przedstawicielami przedsiębiorców, nauki oraz organizacji pozarządowych, deklaruje wolę podjęcia współpracy nad rozwojem technologii wychwytu, transportu, składowania i wykorzystania dwutlenku węgla w Polsce (*ang. Carbon Capture and Storage - CCS/ Carbon Capture Utilisation and Storage - CCUS*).

Sygnatariusze oświadczają, że wyrażają również wolę podjęcia wspólnych działań mających na celu wypracowanie strategii rozwoju technologii wychwytu, transportu, składowania i wykorzystania dwutlenku węgla w Polsce oraz budowę krajowego łańcucha wartości w tym sektorze gospodarki.

Deklaracja

Sygnatariusze deklaruje wolę wspólnych działań na rzecz:

- 1) przygotowania strategii rozwoju technologii wychwytu, transportu, składowania i wykorzystania dwutlenku węgla w krajowej gospodarce;
- 2) rozwoju ogólnokrajowych i lokalnych kompetencji w zakresie technologii wychwytu, transportu, składowania oraz wykorzystywania dwutlenku węgla;
- 3) wypracowania kompleksowych ram prawnych regulujących podział odpowiedzialności uczestników rynku CCS/CCUS w Polsce oraz umożliwiających sprawną realizację projektów inwestycyjnych w tym obszarze;
- 4) uruchomienia projektów podziemnego oraz podmorskiego składowania dwutlenku węgla na skalę komercyjną;

- 5) określenia potrzeb i modelu rozwoju infrastruktury transportowej i magazynowej do składowania dwutlenku węgla;
- 6) wypracowania mechanizmów wsparcia dla rozwoju technologii CCS/CCUS na różnym poziomie gotowości technologicznej;
- 7) rozwoju współpracy międzynarodowej w obszarze technologii CCS/CCUS;
- 8) określenia potrzeb badawczo rozwojowych w obszarze technologii CCS/CCUS;
- 9) wymiany wiedzy i informacji na temat technologii wychwytu, transportu, składowania i wykorzystania dwutlenku węgla oraz wypracowania planu działań na rzecz społecznej akceptacji dla technologii CCS/CCUS.

Obszary współpracy

Strategia rozwoju technologii CCS/CCUS

Opracowana zostanie strategia rozwoju technologii wychwytu, transportu, składowania i wykorzystania dwutlenku węgla w krajowej gospodarce. Aktualnie Polska nie posiada takiej strategii, co stanowi realną barierę w rozwoju technologii CCS/CCUS, pozostawiając potencjalnych inwestorów bez wiedzy niezbędnej do podjęcia decyzji inwestycyjnych w zakresie kierunków rozwoju technologicznego dla sektora energetycznego i przemysłu.

Rozwój ogólnokrajowych i lokalnych kompetencji w obszarze CCS/CCUS

Sygnatariusze w oparciu o przyjętą Strategię rozwoju deklarują wolę prowadzenia działań sprzyjających akceleracji technologii CCS/CCUS oraz tworzeniu krajowych i lokalnych kompetencji w tym obszarze. Umożliwi to dekarbonizację tych sektorów gospodarki, w których ze względu na ich energochłonność, trudno jest osiągnąć neutralność klimatyczną. Mowa tu przede wszystkim o przemyśle cementowym, stalowym, chemicznym oraz petrochemicznym, gdzie wdrożenie na masową skalę technologii wychwytu, transportu, składowania i wykorzystania dwutlenku węgla może stanowić jedyne rozwiązanie dla podtrzymania ich konkurencyjności na globalnym rynku.

Równocześnie wspierane będą inicjatywy pilotażowe i komercyjne, umożliwiające „oddolne” powstawanie powtarzalnych rozwiązań przemysłowych w obszarze CCS/CCUS. Ostatecznie o dalszym rozwoju technologii CCS/CCUS zadecyduje kalkulacja ekonomiczna i kształtowanie się polityki klimatycznej oraz kosztów uprawnień do emisji dwutlenku węgla. To ten bowiem czynnik determinuje celowość realizacji kosztownych projektów CCS/CCUS i stanowi jego „motor napędowy”.

Regulacje w zakresie CCS/CCUS

Pomimo pozytywnych kierunków zmian regulacyjnych w obszarze składowania dwutlenku węgla i jego wykorzystania w krajowej gospodarce oraz wysiłku legislacyjnego włożonego w ich powstanie, nadal nie mają one charakteru zupełnego. Sygnatariusze deklarują wsparcie dla działań tworzących kompleksowe środowisko regulacyjne w tym obszarze.

W szczególności istotne będą działania:

- ułatwiające i przyspieszające proces inwestycyjny w zakresie budowy sieci/rurociągów do przesyłu dwutlenku węgla i miejsc jego składowania,
- odnoszące się do podziału odpowiedzialności uczestników rynku w obszarze CCS/CCUS, w tym zasad wyznaczania operatorów i ich obowiązków,
- wspierające administrację rządową we wdrażaniu obowiązków w ramach CCS/CCUS, wynikających przede wszystkim z rozporządzenia UE 2024/1735, tzw. Net Zero Industry Act – NZIA oraz wypracowaniu oficjalnych stanowisk Polski w tym obszarze na poziomie innych aktów regulacyjnych Unii Europejskiej,
- dotyczące warunków i norm technicznych dla technologii CCS/CCUS.

Składowanie CO₂

Sygnatariusze będą dążyć do zainicjowania lub kontynuowania rozpoczętych programów badawczo-rozwojowych ukierunkowanych na rozpoznanie co najmniej 5 obszarów potencjalnych składowisk oraz do zainicjowania studium wykonalności podziemnego składowania dwutlenku węgla na skalę komercyjną dla wybranych lokalizacji. Działanie te pozwolą na poszerzenie wiedzy w tym zakresie i przyspieszą prace nad możliwością składowania dwutlenku węgla na lądzie. Ponadto, Sygnatariusze podejmą wysiłki na rzecz realizacji podmorskich składowisk dwutlenku węgla, w szczególności pod dnem Morza Bałtyckiego, w wyłącznej strefie ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozwój infrastruktury do transportu i magazynowania CO₂

Transport i składowanie są niezbędnym ogniwem w łańcuchu wartości CCS/CCUS. Najważniejszym krokiem w stworzeniu opłacalnego systemu infrastruktury do transportu i magazynowania dwutlenku węgla jest zbadanie zapotrzebowania i efektywności budowy takiej infrastruktury. Sygnatariusze zgadzają się, że w ramach grup roboczych, wspólnie przeanalizują i omówią możliwości połączeń sieciowych, budowę i eksploatację rurociągów wraz z oszacowaniem ich potencjalnych kosztów oraz możliwości składowania CO₂ na lądzie lub na morzu. Sygnatariusze zgadzają się przy tym, że rekomendacje dla wyznaczenia operatorów odpowiedzialnych za budowę i utrzymanie niezbędnej infrastruktury przesyłowej i magazynowej dwutlenku węgla zostaną omówione w ramach wspólnych działań.

Finansowanie

Sygnatariusze zauważają, że kwestie finansowania rozwoju projektów składowania dwutlenku węgla i jego wykorzystania są jedną z głównych barier rozwoju. W związku z tym, Sygnatariusze postanawiają kontynuować pracę nad przedstawieniem rozwiązań, które będą wsparciem dla finansowania projektów CCS/CCUS.

Finansowanie projektów CCS/CCUS powinno być oparte o różne mechanizmy wsparcia, w szczególności instrumenty finansowe uwzględniające wykorzystanie środków publicznych wraz z kapitałem prywatnym. Sygnatariusze deklarują wolę wspólnego opracowania zasad funkcjonowania instrumentów wsparcia wraz z harmonogramem ich wdrożenia. W opinii Sygnatariuszy, ważnym elementem jest także w tej kwestii współpraca z Komisją Europejską oraz innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej przy identyfikowaniu i promowaniu projektów wspólnego zainteresowania w zakresie aplikowania na listy PCI oraz późniejszego pozyskiwania środków m.in. w ramach programu CEF Energy. Szczególną uwagę należy zwrócić na zaangażowanie w proces tworzenia mechanizmu IPCEI dla CCS/CCUS.

Współpraca międzynarodowa

Sygnatariusze będą dążyć do dalszego rozwoju współpracy międzynarodowej i wymiany wiedzy oraz technologii wychwyty, transportu, składowania i wykorzystania dwutlenku węgla. W tym celu Sygnatariusze postanawiają wzmocnić rolę Polski w obszarze technologii CCS/CCUS na arenie międzynarodowej poprzez m.in. promowanie ujemnych emisji CO₂ wykorzystując technologię CCS/CCUS oraz opracowanie paneuropejskiego certyfikatu systemu absorpcji dwutlenku węgla.

B+R

Sygnatariusze będą dążyć do inicjowania i realizacji programów badawczo-rozwojowych w obszarze CCS/CCUS. Tego typu działania przyczynią się do poszerzenia wiedzy, zdobycia doświadczenia oraz przyspieszenia dekarbonizacji polskiej gospodarki. W przyszłości instalacje doświadczalne mogą stanowić zaplecze badawczo-doradcze dla dalszego rozwoju technologii wychwyty, transportu, składowania i wykorzystania dwutlenku węgla w Polsce.

Dialog, zaangażowanie, komunikacja

Minister Klimatu i Środowiska deklaruje utworzenie platformy współpracy dla stron zainteresowanych technologią CCS/CCUS, zapraszając do udziału wszystkie zainteresowane podmioty. Forum będzie wspierać m.in. wymianę wiedzy, podnoszenie kwalifikacji oraz powstawanie „zielonych” miejsc pracy.

Sygnatariusze deklarują wolę podjęcia działań na rzecz podniesienia poziomu wiedzy w społeczeństwie na temat znaczenia i roli technologii CCS/CCUS w procesie trwającej transformacji energetycznej. Kompleksowe przygotowanie strategii komunikacji w sprawie rozwoju technologii CCS/CCUS w polskiej gospodarce, będzie jednym z kluczowych narzędzi do budowania akceptacji społecznej dla rozwoju tej technologii. Taka strategia powinna wykorzystywać różne środki, dostosowane do konkretnych grup społecznych. Sygnatariusze podkreślają, że bardzo istotną rolę odgrywają w takiej strategii dyskusje i interakcje ze społecznością lokalną, w szczególności na temat wpływu technologii CCS/CCUS na środowisko naturalne oraz poziom bezpieczeństwa.

Realizacja współpracy przewidzianej w niniejszym Liście Intencyjnym

Współpraca między Sygnatariuszami w ramach niniejszego Listu będzie realizowana za pośrednictwem grup roboczych utworzonych przez Sygnatariuszy.

Każdy Sygnatariusz ponosi wszelkie koszty własne wynikające ze współpracy w ramach niniejszego Listu, chyba że strony wspólnie uzgodnią inaczej na podstawie odrębnej umowy.

Uwagi ogólne

Każdy Sygnatariusz zamierza prowadzić współpracę w ramach niniejszego Listu z zastrzeżeniem wszystkich mających zastosowanie przepisów ustawowych i wykonawczych oraz z zastrzeżeniem

dostępności i rozmieszczenia zasobów oraz personelu wraz z zachowaniem tajemnicy przedsiębiorstwa.

Sygnatariusze ustalają, że w zakresie ww. działań będą udostępniać jedynie informacje ogólne i publicznie dostępne. W sytuacji, gdy do realizacji zadań wymagano by udostępnienia informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa któregoś z Sygnatariuszy przed ich przekazaniem Sygnatariusze zawrą porozumienie szczegółowo określające zasady ich przetwarzania.

Organem odpowiedzialnym za realizację współpracy przewidzianej w niniejszym Liście będzie Minister Klimatu i Środowiska. Każdy Sygnatariusz wyznaczy główny punkt kontaktowy w celu koordynowania ogólnej współpracy pomiędzy Sygnatariuszami.

Każdy Sygnatariusz może zakończyć współpracę w ramach niniejszego Listu w dowolnym momencie, zobowiązany jest jednakże przekazać pozostałym Sygnatariuszom pisemne powiadomienie o swoim zamiarze.

Sygnatariusze, na żądanie któregośkolwiek z nich, skonsultują się we wszelkich kwestiach związanych z niniejszym Listem, w duchu współpracy, dobrej wiary i wzajemnego zaufania, aby szybko rozwiązać wszelkie trudności lub nieporozumienia, które mogą się pojawić.

Niniejszy List nie tworzy jakichkolwiek zobowiązań finansowych pomiędzy Sygnatariuszami i nie może być podstawą do jakichkolwiek roszczeń odszkodowawczych lub innego rodzaju dla żadnej ze stron.

Wszystkie zmiany postanowień Listu wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. Aktualizacja listy Sygnatariuszy nie stanowi zmiany jego postanowień.

List podpisano w jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla każdego z Sygnatariuszy.

w imieniu

MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA

Podpis:

Sygnatariusze: